

แนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพนักงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย

GUIDELINES ON SAFETY MANAGEMENT TO THE QUALITY OF LIFE FOR EMPLOYEES IN THE WORKPLACE OF THAI REFRIGERATION INDUSTRY

เฉิดศักดิ์ สืบทรัพย์¹ ดร.ณัฐพันธ์ เขจรนันท์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพนักงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มภาครัฐ กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มละ 9 คน รวมจำนวน 27 คน จากนั้นทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยแจกแบบสอบถามและได้รับกลับคืนมาจำนวน 400 ชุด ได้แก่กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ พนักงาน หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยวิชาชีพเพียงบางส่วนจากสถานประกอบการที่เป็นสมาชิกในสมาคมเครื่องทำความเย็นไทย ซึ่งผลการวิจัยได้มาออกเป็นแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยคือ KRUNGTHEP Model

คำสำคัญ: การจัดการด้านความปลอดภัย, คุณภาพชีวิต, อุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย

ABSTRACT

This research was to investigate problems, obstacles, and safety management guideline in the workplace of Thai Refrigeration Industry. In order to improve life quality for employees in this industry, the qualitative research was performed by data analysis and in-depth interview. The interviewees were the people from government, academic, and private entrepreneur sectors. Each group contains 9 people and there are 27 people in total. Furthermore, the quantitative research was also applied by using comprehensive questionnaires and there are 400 papers of responsive questionnaires in the process. All the papers were fed back from various sampling groups in Thai Refrigeration Industry such as operators, group leaders, and safety officers. The data was analyzed and the guidelines of safety management namely KRUNGTHEP were developed as the output of this work.

Keywords: Safety Management, The Quality of Life, Thai Refrigeration Industry

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้อำนวยการหลักสูตรการจัดการคหกรรมศาสตร์ สาขาการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต อาจารย์ที่ปรึกษา

ความสำคัญของปัญหา

จากข้อมูลของสมาคมเครื่องทำความเย็นไทย ระหว่างปีพ.ศ. 2545 – พ.ศ.2550 พบว่า ปัญหาใหญ่ในปัจจุบันคือ การขยายตัวของอุตสาหกรรมเพื่อรองรับกับกำลังการสั่งซื้อของลูกค้า ก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัจจัยที่สำคัญคือ “คนทำงาน” ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด หากคนทำงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี ผลประกอบการย่อมดีตามไปด้วย ดังนั้นการพัฒนาสถานประกอบการด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยการมีระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยอย่างถูกต้อง จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของพนักงานดีขึ้นควบคู่ไปกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ซึ่งแรงงานเหล่านี้ในแต่ละปีต่างต้องประสบกับอุบัติเหตุจากการทำงานเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการสูญเสีย การหยุดงาน การทุพพลภาพ และส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อนึ่งปัจจัยที่ใช้เป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันทางการค้า และการเตรียมความพร้อมของสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทยที่ต้องเร่งดำเนินการให้ทันกับความต้องการของประเทศคู่ค้า เพื่อหลีกเลี่ยงมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers : NTBs) และอุปสรรคทางการค้าเนื่องจากปัญหาทางเทคนิค (Technical Barriers to Trade : TBT)(สมาคมเครื่องทำความเย็นไทย, 2553)

ด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบทำความเย็น ประเทศไทยยังให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบทำความเย็นอย่างไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะระบบแช่เยือกแข็งซึ่งเป็นหัวใจของอุตสาหกรรมอาหาร แช่แข็ง ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างสูงในประเทศ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตสมัยใหม่ที่เร่งรีบ ประกอบกับการกระจายสินค้าผ่านช่องทางต่าง ๆ ซึ่งเข้าถึงผู้บริโภคมากขึ้น เช่นเดียวกับตลาดต่างประเทศที่ตลาดอาหารแช่แข็งยังคงขยายตัวตลอดเวลา จากรายงานยอดการส่งออกอาหารแช่แข็งของไทยในปี พ.ศ. 2551 พบว่ายอดการส่งออกอาหารแช่แข็งในตลาดหลัก อาทิ สหภาพยุโรป และอเมริกา ปรับตัวสูงขึ้นจากปีก่อนมาก เนื่องจากในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ผู้บริโภคได้หันมาบริโภคอาหารแช่แข็งแทนการบริโภคอาหารนอกบ้าน (FTA ปี 2553 ปัจจัยหนุนการส่งออกไทยไปตลาดประเทศคู่เจรจา, 2553)

ผลกระทบจากปัจจัยภายในและปัจจัยนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าหรือการขยายตัวของอุตสาหกรรมเพื่อรองรับกับการสั่งซื้อที่มีปริมาณมากขึ้น ทำให้สถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทยต้องเตรียมความพร้อมด้วยการพัฒนาสถานประกอบการให้มีความปลอดภัยในการทำงานเช่นกัน

คำถามการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการจัดการความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทยคืออะไร ?
2. แนวทางในการแก้ไขปัญหามาตรการการจัดการความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทยควรเป็นอย่างไร ?
3. แนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทยเป็นอย่างไร ?

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานภายใต้มาตรการความปลอดภัยในการทำงาน อันจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย
2. เพื่อศึกษาถึงประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานและเป็นแนวทางในการลดอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพนักงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย
4. เพื่อนำผลงานที่ได้จากการวิจัยไปทดลองใช้และเผยแพร่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นและกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยไปทดลองใช้กับบริษัท โอ.อี.เอ็นจีเนียริง จำกัด ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมเครื่องทำความเย็นไทย และต่อจากนั้นจะดำเนินการตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่ยังอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นและอุตสาหกรรมต่างๆ ต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการด้านความปลอดภัย เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพนักงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย

2. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยเชิงคุณภาพกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ เจ้าพนักงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย, นักวิชาการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย และกลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกในกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย รวม 3 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คน รวมจำนวนประชากรที่ทำการศึกษา 27 คน โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ พนักงานที่ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในสถานประกอบการที่เป็นสมาชิกในกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย จำนวน 90 บริษัท รวมประชากร 9,634 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

การทดสอบปฏิบัติ โดยผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณมาทำการทดลองปฏิบัติจริงกับสถานประกอบการที่เป็นสมาชิกของสมาคมเครื่องทำความเย็นไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งพฤติกรรมการจัดการด้านความปลอดภัยต่อการปฏิบัติงานของพนักงานในสถานประกอบการที่ทำการทดลอง

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2551 ถึงเดือนกันยายน 2553

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพข้อเท็จจริงด้านการจัดการความปลอดภัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพนักงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย

2. ทราบปัญหาและอุปสรรคของการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานและแนวทางในการลดอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย

3. นำเสนอแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มบริษัทสมาชิกอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย เพื่อนำไปปรับใช้ต่อไป

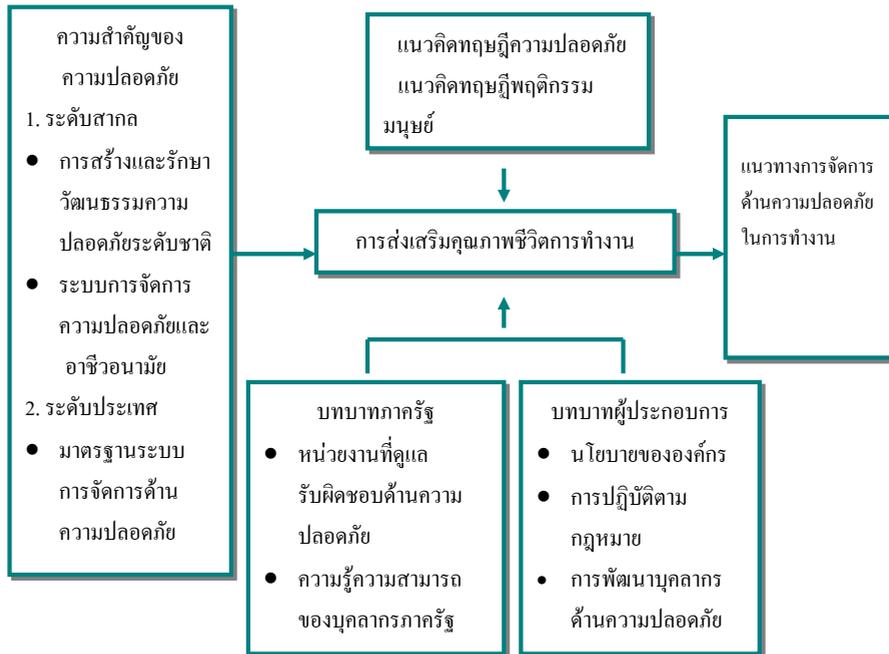
4. ทำให้ทราบถึงบทบาทของภาครัฐที่มีผลต่อการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ

5. ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐกับการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ

6. นักวิชาการด้านความปลอดภัย สามารถนำผลงานที่ได้จากการวิจัยไปเผยแพร่ เพื่อการพัฒนาแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัย และการนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดและทฤษฎีด้านคุณภาพชีวิต พฤติกรรมที่ปลอดภัยในการทำงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังภาพ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงานว่ามีสาเหตุมาจากมาตรการทางการค้าในการควบคุมคุณภาพสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ในด้านบวกของผลิตภัณฑ์ ซึ่งทำให้เกิดแนวคิดด้านการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพนักงานในสถานประกอบการ และแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยจะประสบความสำเร็จได้นั้นสถานประกอบการจะต้องให้ความสำคัญด้านการบริหารความปลอดภัยทั่วทั้งองค์กร โดยต้องกำหนดให้ความปลอดภัยเป็นหนึ่งในนโยบายของสถานประกอบการ ด้านภาครัฐจะต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอเพื่อควบคุม ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายด้านความปลอดภัย โดยผู้ประกอบการและภาครัฐจะต้องคำนึงถึงคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานด้วย (เฉลิมชัย ชัยกิตติภรณ์, 2533)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

1. การจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานในสถานประกอบการ ทำให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี การเกิดอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานของพนักงานลดน้อยลง

2. การจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทำให้ผลผลิตรวมของสถานประกอบการเพิ่มขึ้น เห็นได้จากการนำไปทดลองใช้ในบริษัทตัวอย่างในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นแล้วพบว่า สถิติการเกิดอุบัติเหตุลดลง จำนวนวันขาดงานของพนักงานลดลง และจำนวนชั่วโมงเครื่องจักรหยุดทำงานระหว่างการผลิตลดลง

3. แนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน สามารถสร้างมาตรฐานการทำงานสู่ระดับสากลในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต หรือลดอันตรายจากการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Methodology) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย เพื่อนำมาสู่กรอบความคิดในการทำวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและคุณภาพชีวิตในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภาครัฐ กลุ่มนักวิชาการ และ กลุ่มผู้ประกอบการ จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของ Miles และ Huberman (Miles & Huberman, 1994)

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 400 คน และ จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) พิจารณาจาก

ระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่จัดช่วงชั้น (Class Interval) ซึ่งแบ่งระดับความเห็นด้วยรูปแบบเชิงกลยุทธ์ออกเป็น 5 ระดับคือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยมาก ดังนั้น สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม การวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

การวิเคราะห์ด้วยค่าพิสัย(Range) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) ความแปรปรวน(Variance) เพื่อพิจารณาถึงขนาดของความเบี่ยงเบนที่เรียกว่าการกระจาย (Dispersion) ของข้อมูลและเพื่อนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

การวิเคราะห์ค่าแนวโน้มสู่ศูนย์กลาง (Central Tendency) ด้วยการวิเคราะห์ค่าของค่าเฉลี่ย(Average) ค่ามัธยฐาน(Median) และค่าฐานนิยม (Mode) โดยนำคะแนนดังกล่าวไปใช้อธิบายความคิดเห็นต่อปัจจัยและอุปสรรคที่มีผลต่อความปลอดภัย อาชีวอนามัย และคุณภาพชีวิตในการทำงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากขั้นตอนที่ 1 ถึง ขั้นตอน ที่ 3 จะเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำร่างรูปแบบและนำไปทำการทดลอง(Experiment) ใช้จริงกับบริษัท โอ.อี.เอ็น จิเนียร์ริง จำกัด ซึ่งเป็นสถานประกอบการตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของสมาคมเครื่องทำความเย็นไทย

ขั้นตอนที่ 5 สรุปนำเสนอรูปแบบของการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของพนักงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็น

ผลการวิจัย

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภาครัฐ กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มผู้ประกอบการ ในประเด็นแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน สรุปได้ว่าผู้ประกอบการต้องสนใจและใส่ใจกับการบังคับใช้กฎหมาย

ความปลอดภัยในการทำงาน มีการสื่อสารนโยบายและการให้ความรู้กับพนักงานในองค์กร เพื่อให้มีความรู้ มีความตระหนักด้านความปลอดภัย มีการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรโดยให้สถานประกอบการรวมกลุ่มกัน เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ความคิดเห็นในด้านความปลอดภัย ออกแบบสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัย ค้นหาความเสี่ยงในการทำงานเพื่อป้องกันอันตรายในการทำงานที่อาจเกิดขึ้น และมาตรการในการลดความสูญเสียด้วยการดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยของพนักงานในเชิงป้องกัน

กลุ่มผู้ประกอบการแสดงความคิดเห็นมากถึง 31 ความเห็น ใกล้เคียงกับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนักวิชาการที่แสดงความคิดเห็น 30 ความเห็น ส่วนผู้ให้ข้อมูลกลุ่มภาครัฐแสดงความคิดเห็นด้านนี้เพียง 5 ความเห็นเท่านั้น สำหรับประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มแสดงความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ประเด็นการสื่อสารนโยบายและการให้ความรู้กับพนักงานในองค์กร เพื่อให้มีความรู้ มีความตระหนักด้านความปลอดภัย ซึ่งมีถึง 17 ความเห็น โดยที่ประเด็นต้องออกแบบสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัย ค้นหาความเสี่ยงในการทำงานเพื่อป้องกันอันตรายในการทำงานที่อาจเกิดขึ้นและประเด็นระบบการประเมินและติดตามระบบความปลอดภัยจากปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขปรับปรุงครบถ้วน เป็นประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มแสดงความคิดเห็นรองลงมาที่ 13 และ 12 ความเห็นตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1

สรุปประเด็นด้านสถานประกอบการสำหรับแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย

ลำดับ	ประเด็น	ภาครัฐ	นักวิชาการ	ผู้ประกอบการ	ผลรวม
1	การสื่อสารนโยบายและการให้ความรู้กับพนักงานในองค์กรเพื่อให้ความรู้ความตระหนักด้านความปลอดภัย	4	8	5	17
2	เสริมสร้างบรรยากาศให้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กร	1	-	-	1
3	ต้องออกแบบสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัย ค้นหาความเสี่ยงในการทำงานเพื่อป้องกันอันตรายในการทำงานที่อาจเกิดขึ้น	-	6	7	13
4	แนะนำให้สถานประกอบการรวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในด้านความปลอดภัย	-	5	5	10
5	มาตรการในการลดความสูญเสียด้วยการดูแลเรื่องสุขอนามัยพนักงานในเชิงป้องกัน	-	5	5	10
6	ระบบการประเมินและติดตามระบบความปลอดภัยจากปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขปรับปรุงครบถ้วน	-	6	6	12
7	ผู้ประกอบการต้องสนใจและใส่ใจกับการบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน	-	-	3	3
รวม		5	30	31	66

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในระดับวิชาชีพ พบว่ากลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการตอบแบบสอบถามร้อยละ 80 เป็นผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการทำงานระดับปฏิบัติการ และส่วนใหญ่ร้อยละ 73 เป็นเพศชาย ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามสายงานด้านการตลาดและการผลิต สำหรับอายุการทำงานเฉลี่ยอยู่ระหว่างน้อยกว่า 5 ปี โดยผู้มีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ระดับการรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลของแนวทางในการจัดการความปลอดภัยในสถานประกอบการและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็น ในภาพรวมอยู่ในระดับ

การรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าความเบี่ยงเบนในช่วง 0.96 – 1.42 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ในแนวทางการจัดการสามอันดับแรก ได้แก่ การดำเนินการด้านการฝึกอบรม การจัดการด้านอุปกรณ์ ส่วนตัวด้านความปลอดภัยและพื้นที่ปฏิบัติงาน และการคำนึงถึงสุขภาพและสุขอนามัย รวมถึงสภาพแวดล้อม โดยรอบตามลำดับ ดังนั้น ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยจึงควรร่วมกันจัดทำแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์ส่วนตัวด้านความปลอดภัยและพื้นที่ปฏิบัติงานแก่พนักงานในสถานประกอบการ (ตามตาราง 2)

ตาราง 2

แนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงาน

ประเด็น	ระดับการรับรู้และเข้าถึงข้อมูล			
	\bar{X}	SD	ระดับการรับรู้	อันดับ
1.มุมมองด้านนโยบายด้านความปลอดภัยและความรับผิดชอบ	2.85	1.06	ปานกลาง	4
2.อุปกรณ์ส่วนตัวด้านความปลอดภัยและพื้นที่ปฏิบัติงาน	2.79	1.02	ปานกลาง	2
3.การดำเนินการด้านการฝึกอบรม	2.77	1.02	ปานกลาง	1
4.การดำเนินการและมาตรการด้านความปลอดภัย	3.03	1.05	ปานกลาง	5
5.ระบบป้องกันภัย	3.22	1.42	ปานกลาง	6
6.สุขภาพและสุขอนามัย รวมถึงสภาพแวดล้อมโดยรอบ	2.80	0.96	ปานกลาง	3
7.คุณภาพชีวิตในการทำงาน	3.24	1.08	ปานกลาง	7
รวม	2.96	0.93	ปานกลาง	

3. การสังเคราะห์ข้อมูล

จากการสังเคราะห์ข้อมูลในด้านสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้ม ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ แนวทางในการแก้ไขปัญหา และแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการจัดการที่เรียกว่า “KRUNGTHEP” โดย KRUNGTHEP Model ประกอบด้วย

K : Knowledge/Know-How หมายถึง หลักการบริหารองค์ความรู้ด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ องค์ความรู้ด้านความปลอดภัยถือเป็นหัวใจของสถานประกอบการที่ต้องจัดให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่พนักงานทุกคนทุกระดับ ตั้งแต่เริ่มเข้ามาเป็นพนักงานเข้าใจถึงสภาพความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของสถานประกอบการ จัดการให้มีการพัฒนาและฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมให้พนักงานตระหนักและมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัย เช่น การสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล องค์กรมีคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงาน องค์กรปฏิบัติตามกฎหมายที่ภาครัฐกำหนดอย่างเคร่งครัด มีมาตรการลงโทษทางวินัยสำหรับพนักงานที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยขององค์กร องค์กรให้การสนับสนุนในระดับนโยบาย เห็นความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานเป็นสำคัญ มีการประกาศกำหนดนโยบายที่ชัดเจน

R : Renovation หมายถึง การปฏิวัติการทำงานที่มีความปลอดภัย หากเกิดความผิดพลาดขึ้นในการดำเนินงาน ต้องมีการตรวจสอบความผิดพลาดนั้น

ไม่ปล่อยให้ผ่านไป การเกิดความผิดพลาดไม่ใช่ผลเสียเสมอไป ซึ่งถ้ามองในแง่ดีแล้วจะพบว่าการที่เรามีความผิดพลาดมากนั้นก็หมายถึงเรามีโอกาสในการปรับปรุงมากขึ้นเช่นกัน กฎของหน่วยงาน/เอกสาร หน่วยงาน/องค์กรควรจะต้องมีกฎระเบียบที่เกื้อหนุนต่อการดำเนินงานด้านความปลอดภัยเพื่อเป็นแนวทางการทำงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้เอกสารที่ใช้ประกอบการทำงานจะต้องช่วยตรวจสอบการทำงานให้ละเอียดรอบคอบยิ่งขึ้นด้วย

U : Utilization หมายถึง การใช้ประโยชน์สูงสุดจากการทำงานที่มีความปลอดภัย การวิเคราะห์ผลกระทบของงาน (Task Analysis) จะต้องมีการประเมินผลกระทบของงานในลักษณะต่างๆ เช่น งานที่ตุนดูแลมีผลกระทบต่อใคร อย่างไรบ้าง ทั้งในแง่ชีวิต ทรัพย์สิน และสภาพจิตใจ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีหรือไม่ อย่างไร และอาจนำไปสู่การเกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมได้หรือไม่

N : Networking หมายถึง การทำงานแบบเครือข่าย ในการบริหารกิจกรรมความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทางปฏิบัติ จะต้องมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ จากสถานการณ์ปัจจุบันเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับว่ากระบวนการในการทำงาน วิธีปฏิบัติ อุปกรณ์ เครื่องมือ มีการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก มีความก้าวหน้าและทันสมัยมากขึ้น มีเครื่องมือช่วยผ่อนแรงในการทำงานมากขึ้น ดังนั้น การตั้งใจ การกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กรให้ตระหนักในด้านความปลอดภัยก็ต้องมีมากขึ้นไปด้วย การสร้างเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ วิธีปฏิบัติ จากองค์กรต่างๆ ภายนอก เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจ ให้แนวคิด

เกี่ยวกับองค์ความรู้ในการบริหารจัดการความปลอดภัยในองค์กร

G : Governance หมายถึง การบริหารกิจกรรมความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานในสถานประกอบการอย่างบรรษัทภิบาล คือ การมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด จัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคล(Personal Protection Equipment) พนักงานจะต้องมีอุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคลใช้อย่างเพียงพอและอยู่ในสภาพที่ดี พร้อมใช้งาน และมีการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปี พนักงานจะต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพอย่างครบถ้วนตามที่กำหนดไว้และมีความสม่ำเสมอทุกปี อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อเป็นการดูแลสุขภาพให้พนักงานในเชิงป้องกันให้มีความพร้อมต่อการทำงานตลอดเวลา มีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัย

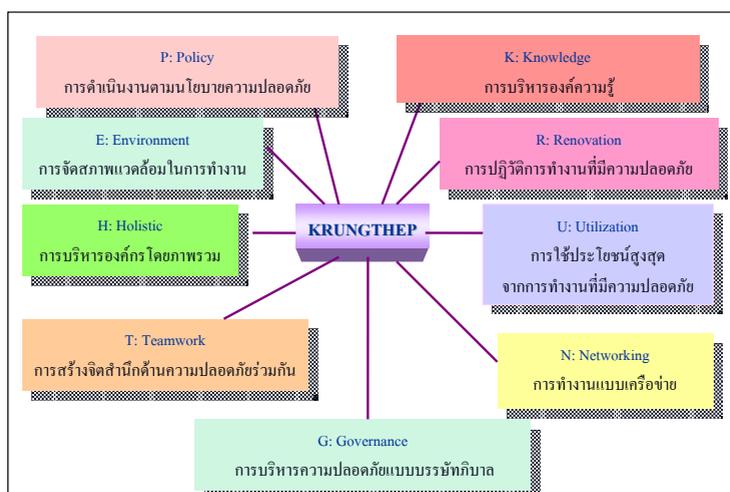
T : Teamwork การทำงานเป็นทีม หมายถึง การสร้างจิตสำนึกให้พนักงานในองค์กรมีความตระหนักและมีจิตสำนึกในการทำงานอย่างมีความปลอดภัยด้วยตนเองร่วมกัน นอกจากนี้เป็นหน้าที่ขององค์กรแล้วพนักงานเองก็ต้องมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการให้ความร่วมมือในการเรียนรู้และตระหนักในการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยในการทำงานอย่างเคร่งครัด

H : Holistic การบริหารองค์กรโดยภาพรวม เป็นการดำเนินการที่นำทุกกิจกรรมขององค์กรมาพิจารณาโดยองค์รวม ไม่ว่าจะเป็น การบริหารการผลิต การบริหารการเงิน การบริหารการตลาด การบริหารการจัดหา การ

บริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารคุณภาพ เป็นต้น เพื่อให้การบริหารความปลอดภัยที่เกิดขึ้นถูกนำมาพิจารณารอบด้าน รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใดด้านหนึ่งจากการบริหารความปลอดภัย เพื่อไม่ทำให้เกิดผลเสียโดยรวมขององค์กรและที่สำคัญไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อกู้ค่า

E : Environment หมายถึง การจัดการสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีความปลอดภัย ได้แก่ แสง เสียง กลิ่น ฝุ่นละออง และสถานที่ในการทำงาน มีการออกแบบให้เหมาะสมและมีความสะดวกต่อการปฏิบัติงานตามหลักการวิศวกรรม (Engineering) นอกจากสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านสถานที่ทำงานแล้ว สภาพแวดล้อมที่เป็นผลมาจากการทำงานของอุตสาหกรรมก็เป็นประเด็นสำคัญในการต้องถูกนำมาพิจารณาอย่างจริงจัง

P : Policy หมายถึง นโยบายความปลอดภัยในการทำงานขององค์กรในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารระดับสูงจำเป็นต้องกำหนด วิสัยทัศน์ นโยบายและกลยุทธ์ ที่ชัดเจนและแสดงถึงความตั้งใจในการดำเนินงานกิจกรรมอย่างจริงจัง โดยปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างและเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมความปลอดภัยในองค์กร เช่น เป็นประธานคณะทำงานด้านความปลอดภัย มีการตรวจสอบติดตามและให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมความปลอดภัยสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ภาพ2 โมเดลโครงสร้างของ KRUNGTHEP Model

4. การนำไปทดลองใช้

ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ

KRUNGTHEP Model และนำไปทดลองใช้ในบริษัท

ตัวอย่างในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย ดังตาราง 3

ตาราง 3

กิจกรรมต่าง ๆ ของ KRUNGTHEP Model

แบบจำลอง	ชื่อกิจกรรม
K – Knowledge/Know-How	Coaching Program
R – Renovation	Re-landscaping
U – Utilization	Benchmarking
N – Networking	Strategic Partner
G – Governance	Corporate Social Responsibility (CSR)
T – Teamwork	กิจกรรม KYT
H – Holistic	PDCA Cycle
E – Environment	กิจกรรม 5ส
P – Policy	3E

วัดผลจากการทำกิจกรรมและผลการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งการประเมินผลจากกิจกรรมที่ได้ดำเนินกิจกรรม จะเห็นได้ว่าแบบจำลอง KRUNGTHEP สามารถสนับสนุนและผลักดันด้านคุณภาพชีวิตและอาชีวอนามัยขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นจำนวนอุบัติเหตุที่ลดลง จำนวนชั่วโมงเครื่องจักรที่หยุดทำงานระหว่างการผลิตที่ลดลง มูลค่าการรักษาพยาบาลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและไม่ได้เกิดจากการปฏิบัติงานที่ลดลง มูลค่าผลิตภัณฑ์จากผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และจำนวนวันขาดงานของพนักงานที่ลดลง

การอภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพข้อเท็จจริงด้านการจัดการความปลอดภัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย ผู้วิจัยอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 บทบาทภาครัฐ ที่ได้จากการวิจัยมีความสอดคล้องกับระบบการจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัย (ILO-OSH, 2001) ที่กำหนดขึ้นโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization; ILO) โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายขององค์การนี้ระบุไว้ว่า การคุ้มครองความปลอดภัยและสุขภาพของสมาชิกทุกคนในองค์กรต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับของรัฐด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย

โดยสมัครใจ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของบ็อบ ฟิเรนซ์ (Bob Firenze) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบทั้งระบบที่มีปฏิริยาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งประกอบด้วย คน (Man) เครื่องจักร (Machine) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งคนหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่สอดคล้อง ได้แก่ ประเด็นบุคลากรภาครัฐที่มีความรู้และความเข้าใจมีจำนวนไม่เพียงพอ ทำให้ผู้ประกอบการเกิดความสับสนในการขอคำปรึกษากับบุคลากรภาครัฐที่ให้คำแนะนำที่ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ประเด็นกฎหมายด้านความปลอดภัยยังไม่ครอบคลุมกิจกรรมปฏิบัติการในสถานประกอบการ ประเด็นกฎหมายยังไม่มีความชัดเจน ประเด็นกฎหมายที่ประกาศใช้ในปัจจุบันไม่สามารถครอบคลุมการนำไปบังคับใช้ได้อย่างเข้มงวดและทั่วถึง และภาครัฐยังขาดมาตรการสนับสนุนด้านความปลอดภัย

1.2 บทบาทของผู้ประกอบการ ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษามีความสัมพันธ์กับนโยบายและวัตถุประสงค์ของระบบการจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัย (ILO-OSH, 2001) ทั้งการมีส่วนร่วมของพนักงานเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของนโยบายดังกล่าวและการที่ระบุว่านายจ้างมีการจัดมาตรการในเรื่องการปรึกษาหารือการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย การจัดสรรเวลาและทรัพยากร การวางแผนและการนำไปปฏิบัติตามแผน การแก้ไขปรับปรุงระบบ

การจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัย และการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ซึ่งมีความแตกต่างจากผลจากการวิจัยที่พบว่าผู้ประกอบการยังไม่ได้ให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยเท่าที่ควร โดยการสื่อสารนโยบายบริหารความปลอดภัย การสร้างความตระหนักด้านความปลอดภัยสู่พนักงานในองค์กร การจัดกิจกรรมรณรงค์ด้านอาชีวอนามัยและส่งเสริมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เช่น การจัดอุปกรณ์ส่วนตัวด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานยังไม่ได้มาตรฐาน ขึ้นพื้นฐานและบางสถานประกอบการยังไม่จัดเตรียมอุปกรณ์ส่วนตัวด้านความปลอดภัยให้กับพนักงาน

1.3 สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าสอดคล้องกับหลายทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ทบทวนไว้ในบทที่ 2 ได้แก่ ทฤษฎีโดมิโน (Domino Theory) ของ เฮนริช (Heinrich, 1959) ที่เรียงลำดับการประสมอันตรายเป็นขั้นตอนและส่งผลกระทบยังขั้นตอนถัดไป โดยองค์ประกอบต่างๆ ประกอบด้วย บรรพบุรุษและสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Ancestry and Social Environment) ความผิดปกติของบุคคล (Fault of Person) การกระทำหรือสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe act/ Unsafe conditions) อุบัติเหตุ (Accident) และการบาดเจ็บ (Injury) ทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของบ็อบ ฟิเรนซ์ (Bob Firenze) ที่อธิบายถึงสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุมีองค์ประกอบที่มีปฏิสัมพันธ์สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่าง คน (Man) เครื่องจักร (Machine) และสิ่งแวดล้อม (Environment) โดยทั้งสามองค์ประกอบมีความสำคัญในการผลิตงานและการเกิดอุบัติเหตุ อีกทฤษฎีหนึ่งที่สอดคล้องกับสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุที่ได้จากการวิจัย คือ ทฤษฎีรูปแบบการเกิดอุบัติเหตุ กองทัพบก สหรัฐอเมริกา ที่ได้ศึกษาเทคโนโลยีด้านความปลอดภัยควบคู่ไปกับเทคโนโลยีในการผลิต โดยสรุปสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุออกเป็น ความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน (Human Error) ความผิดพลาดในระบบ (System Error) และความผิดพลาดในการบริหารจัดการ (Management Error) เหมือนกับประเด็นที่พบจากการวิจัยด้านความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน (Human Error) คือด้านจิตสำนึกและพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานที่ขาดความตระหนักเรื่องความปลอดภัย โดยทำงานตามความเคยชินและความสะดวกสบายของการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ด้านความผิดพลาดใน

การบริหารจัดการ (Management Error) พบว่าเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นแล้วการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นและหาวิธีการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุซ้ำขึ้นอีกถูกนำมาปฏิบัติตามระเบียบที่ระบุไว้เท่านั้น แต่ไม่ได้วิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง และไม่ได้ดำเนินการระดมสมองหาวิธีป้องกันการเกิดอุบัติเหตุอย่างจริงจัง ทำให้เกิดอุบัติเหตุซ้ำขึ้นอีก เป็นต้น (หัสกร ชาญสมบูรณ์, 2548)

2. ปัญหาและอุปสรรคการจัดการความปลอดภัยในการทำงานและเป็นแนวทางในการลดอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ปัญหาและอุปสรรคการจัดการความปลอดภัย สามารถกล่าวได้ว่าสอดคล้องกันเกือบทุกทฤษฎี โดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีที่ได้นำมาอภิปรายไว้ในข้อ 1.1 ด้านระบบการจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัย (ILO-OSH, 2001) ที่กำหนดขึ้นโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization; ILO) ทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของบ็อบ ฟิเรนซ์ (Bob Firenze) ทฤษฎีโดมิโน (Domino Theory) และทฤษฎีรูปแบบการเกิดอุบัติเหตุ กองทัพบก สหรัฐอเมริกา เนื่องจากเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับทั้งบทบาทของภาครัฐ บทบาทของผู้ประกอบการและสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งปัญหาและอุปสรรคสรุปได้ว่าเกิดจาก คน (Man) เงินทุน (Money) การบริหารจัดการ/วิธีการ (Management / Method) วัสดุอุปกรณ์/เครื่องจักร (Material / Machine) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ด้านการลงทุนเพื่อความปลอดภัยนั้น ผู้ประกอบการยังขาดการวัดผลตอบแทนการลงทุนที่เกิดขึ้นทั้งผลตอบแทนในรูปตัวเงินและที่ไม่ใช่เงินที่แสดงผลในรูปของตัวเลขที่สถานประกอบการจะได้รับและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการเงินได้ ไม่มองว่าการบริหารความปลอดภัยเป็นการลงทุนประเภทหนึ่งที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่างบองค์กรธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการ/วิธีการ (Management / Method) พบว่าผู้บริหารระดับสูงของกลุ่มผู้ประกอบการยังขาดการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการด้านความปลอดภัยเท่าที่ควร ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลักสูตรการฝึกอบรมพนักงานและหลักสูตรการปฐมนิเทศพนักงานเข้าทำงานใหม่ในองค์กร หัวข้อการบริหารความปลอดภัยไม่ได้ถูกให้ความสำคัญเท่าที่ควร ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) นั้น พบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดเขต

ควบคุมพื้นที่การปฏิบัติงานที่เป็นพื้นที่อันตราย รวมทั้งไม่ได้กำหนดระเบียบการเข้าพื้นที่ทำงานที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุ (ชัยยุทธ ขวลิตนิธิกุล, 2532).

3. แนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทย ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

ตาราง 4

แสดงการสอดคล้องระหว่าง KRUNGTHEP Model และความคาดหวังในกระบวนการทำงาน

KRUNGTHEP Model	ความคาดหวังในกระบวนการทำงาน	
	ประเด็นความคาดหวัง	ความสอดคล้อง
Knowledge/Know-How	Safety (ความปลอดภัย)	ความรู้ด้านความปลอดภัยเสริมให้เกิดความปลอดภัย
Renovation	Safety (ความปลอดภัย)	การปฏิรูประบบเพื่อความปลอดภัยเสริมความปลอดภัย
Utilization	Labour Productivity (การเพิ่มผลผลิตด้านแรงงาน)	การใช้อุปกรณ์และเครื่องมือด้วยความปลอดภัยสร้างให้แรงงานทำงานได้เต็มที่
Networking	Labour Productivity (การเพิ่มผลผลิตด้านแรงงาน)	การสร้างเครือข่ายด้านความปลอดภัยสร้างให้แรงงานทำงานได้เต็มที่
Governance	Secure (ความมั่นคง)	หลักธรรมาภิบาลทำให้พนักงานเกิดความมั่นใจ
Teamwork	Morale (ขวัญและกำลังใจ)	บรรยากาศการทำงานเป็นมิตร ให้เกียรติซึ่งกันและกัน
Holistic	Secure (ความมั่นคง)	การจัดการโดยองค์รวมทำให้ทุกส่วนงานมีส่วนร่วม
Education	Safety (ความปลอดภัย)	ความรู้ด้านความปลอดภัย เสริมให้เกิดความปลอดภัย
Policy	Morale (ขวัญและกำลังใจ)	ความปลอดภัยถูกกำหนดเป็นนโยบายองค์กร เป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อพนักงาน

ที่สำคัญในการนำแนวทางนี้ไปใช้ ผู้ประกอบการต้องนำตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในองค์กรมาใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก่อนและหลังการนำแนวทางการจัดการดังกล่าวนี้ไปใช้งานและควรวัดผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการรายงานผลการปฏิบัติงานให้กับผู้บริหารได้รับทราบโดยตลอด ตัวชี้วัดของผู้ประกอบการควรจะครอบคลุมประเด็น จำนวนอุบัติเหตุ

จาก KRUNGTHEP Model ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินการด้านความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน ซึ่งแนวทางดังกล่าวประกอบด้วย 9 หลักการ สอดคล้องกับความคาดหวังในกระบวนการทำงานที่ได้รับมอบหมายภายใต้แนวคิดคุณภาพชีวิตในการทำงาน ดังแสดงในตาราง 4

ที่เกิดขึ้น ความพึงพอใจของพนักงาน ความพึงพอใจของลูกค้า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ยอดขายต่อพนักงาน จำนวนพนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมด้านการจัดการความปลอดภัยและการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตการทำงาน จำนวนพนักงานที่ขาด ลา มาสาย และป่วย จำนวนพนักงานที่ลาออก และเข้าใหม่

นอกจากนั้นกิจกรรมที่เสริมให้ 9 หลักการ ประสบผลสำเร็จต้องนำมาใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะ

และความพร้อมขององค์กร รวมถึงต้องนำข้อจำกัดของ องค์กรมาพิจารณาอย่างครบถ้วน จึงจะทำให้การนำ KRUNGTHEP Model มาใช้ในองค์กรบรรลุตามเป้าหมาย ความปลอดภัยขององค์กรที่กำหนดไว้

4. แนวทางการจัดการความปลอดภัยของสถาน ประกอบการ ที่จะนำไปสู่มาตรฐานระดับสากล ผู้วิจัย อภิปรายผล ได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาแนวทางการจัดการความปลอดภัย ใน KRUNGTHEP Model จะพบว่าทั้ง 9 หลักการมี ความเป็นมาตรฐานระดับสากล โดยผลจากการนำไป ทดลองใช้จริงในองค์กรอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็น ไทยแสดงให้เห็นว่า หลังจากได้นำ KRUNGTHEP Model ไปใช้ในองค์กร ส่งผลให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานดีขึ้น โดยร้อยละอุบัติเหตุเทียบกับชั่วโมงการผลิตลดลง ร้อยละชั่วโมงเครื่องหยุดการทำงานระหว่างการผลิตเทียบกับ ชั่วโมงการ ผลิตลดลง กำลังการผลิตต่อพนักงานเพิ่มขึ้น สัดส่วนมูลค่ารักษาพยาบาลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน เทียบกับชั่วโมงการผลิตลดลง สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ เทียบกับพนักงานเพิ่มขึ้น ร้อยละวันขาดงานเทียบกับ พนักงานทั้งหมดลดลง

ซึ่งประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นข้างต้น สอดคล้องกับ ความสูญเสียทางเศรษฐกิจอันเกิดจากอุบัติเหตุในปี 2545 ถึงร้อยละ 4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของทั้งโลก ที่องค์กร แรงงานระหว่างประเทศได้นำเสนอข้อมูลไว้ นั้นหมายความว่าหากองค์กรสามารถลดจำนวนอุบัติเหตุได้จะส่งผลถึง การลดความสูญเสียที่ตามมาอย่างแน่นอน และยัง สอดคล้องกับคำเรียกร้องของนายโคฟี อันนัน อดีต เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ที่ขอให้รัฐบาลของทุก ประเทศได้ให้การคุ้มครองดูแลคนทำงานอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ (ห้องเรียนสิทธิมนุษยชน, 2553)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัย เสนอแนะดังนี้

1.1 ภาครัฐควรมีการปรับปรุงกฎหมายเชิง บุรณการ โดยมีหน่วยงานรัฐเพียงหน่วยงานเดียวทำหน้าที่ กำกับดูแล เพื่อ เป็นการลดขั้นตอนการติดต่อและลด ความสับสนในการติดต่อของผู้ประกอบการ

1.2 สถาบันการศึกษาควรเพิ่มหลักสูตรการ สอนในสาขาการจัดการความปลอดภัยเพิ่มขึ้น เพื่อผลิต บุคลากรด้านความปลอดภัยให้เพียงพอกับความต้องการ ของอุตสาหกรรม

1.3 กิจกรรมที่เสริมแนวทางการจัดการด้าน ความปลอดภัย ควรได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและ ควรปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของ อุตสาหกรรม

1.4 สถาบันการศึกษา ผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นไทยและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรสร้างผลตอบแทนการลงทุนของการจัดการความ ปลอดภัย ทั้งรูปของตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินให้เป็นที่ ยอมรับในอุตสาหกรรม

1.5 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่อง ทำความเย็นไทย นักศึกษา และผู้สนใจ สามารถนำข้อมูล จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการประเมิน การป้องกัน และการตัดสินใจด้านการบริหารความเสี่ยง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษารูปแบบการสื่อสารกระบวนการ บริหารความปลอดภัย ในสื่อต่างๆที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมการทำงานอย่างปลอดภัย

2.2 ศึกษาการจัดทำตัวชี้วัดมาตรฐานด้าน ความปลอดภัยในการทำงานของอุตสาหกรรมเครื่อง ทำความเย็นไทย โดยตัวชี้วัดมาตรฐานดังกล่าวต้องได้รับ การยอมรับอย่างแพร่หลาย

2.3 ศึกษาการบริหารความปลอดภัยใน อุตสาหกรรมอื่นๆ โดยให้ข้อมูลจากการศึกษานี้เป็น ฐานข้อมูลในการทำวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- FTA (ปี 2553) ปัจจัยหนุนการส่งออกไทยไปตลาดประเทศคู่เจรจา. (2553 พฤษภาคม 7) กรุงเทพธุรกิจ
- เฉลิมชัย ชัยกิตติภรณ์. (2533). การบริหารงานความปลอดภัย. เอกสารประกอบการสอนชุด
วิทยาศาสตร์สุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยุทธ พลิตินิธิกุล. (2532). ความปลอดภัยในการทำงานสำหรับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน เล่ม 1.
กรุงเทพฯ : เมฆาเพรส
- สมาคมเครื่องทำความเย็นไทย. (2553). อุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็นกับความปลอดภัย. ค้นเมื่อ 2 มีนาคม, 2555,
จาก <http://www.thairefrig.or.th>
- หัสกร หาญสมบูรณ์. (2548). อุบัติการณ์ของการบาดเจ็บจากการทำงานที่ไม่ถึงแก่ชีวิต และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชาว
ประมงทะเล ประเภทที่ใช้เรือมีเครื่องยนต์ภายในเรือและนำเรือมาเทียบท่าที่ทำเรือแสมสาร อำเภอสัตหีบ
จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาอาชีวเวชศาสตร์ ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ห้องเรียนสิทธิมนุษยชน. (2553). องค์การแรงงานระหว่างประเทศ. ค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2555,
จาก: <http://www.thaingo.org/writer/view.php?id=161>
- Heinrich, H. W. (1959). *Industrial Accident Prevention: A Scientific Approach*. New York: McGraw-Hill.
- Miles ,M. B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis (2nd edition)*. Thousand Oaks, CA:
Sage